

Protocol ernstige rekenproblemen (waaronder dyscalculie)

Ichthus College Dronten

Schooljaar 2022 – 2025

Brinnummer	:	02VB02
Opgesteld door	:	Dennis van den Belt, Trevor Rode, Krista van Os, Mirjam de Zwart en Fleur van Daalen
Datum	:	april 2023
Datum vaststelling	:	7 november 2023
Portefeuille SLT-lid	:	Kimberley Borm

#DETOFSTESCHOOLVANDRONTEN

Inhoud

Informatie vooraf	3
Algemeen.....	3
Faciliteiten	3
Onderbouw.....	3
Bovenbouw.....	4
Omgang in de klas	4
Doel van signalering en begeleiding ten aanzien van dyscalculie	5
(School)examens	5

Informatie vooraf

Jaarlijks worden de faciliteiten die gelden met betrekking tot ernstige rekenproblemen bekeken in het licht van nieuwe ontwikkelingen en nieuwe wetgeving. Het protocol ernstige rekenproblemen, waaronder dyscalculie, heeft als doel om leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en docenten te informeren over vastgelegde procedures en afspraken met betrekking tot het specifieke leerprobleem dyscalculie.

Om de faciliteiten te mogen bieden, heeft de school de dyscalculieverklaring nodig. Deze verklaring wordt opgenomen in het leerlingvolgsysteem.

Algemeen

Ernstige rekenproblemen kunnen ontstaan als er onvoldoende afstemming wordt gerealiseerd tussen het (reken)onderwijs en de onderwijsbehoeften van de leerling. De kenmerken van het onderwijs sluiten dan niet of onvoldoende aan bij de (aangeboren en verworven) kenmerken van de leerling. Rekenproblemen zijn nog geen rekenstoornissen. Rekenproblemen horen bij het leren rekenen: ze horen bij het ontwikkelende getalbegrip en de ontwikkelde reken- en probleemoplossende vaardigheden. Veel rekenproblemen verdwijnen met het toenemende inzicht van de rekenaar. Andere rekenproblemen zijn na een nauwkeurige probleemanalyse en een adequate didactische begeleiding goed te behandelen. De rekenproblemen die hardnekkig van aard zijn uiten zich in het voortgezet onderwijs vooral bij complexe taken als: hoofdrekenen, tabellen lezen en begrijpen, klokkijken en een berekening halen uit een grote tekst.

Op school wordt gesproken van dyscalculie als ernstige rekenproblemen, ondanks langdurige specialistische begeleiding en zorgvuldige afstemming, hardnekkig blijken en onveranderd blijven bestaan.

Dyscalculie is een specifieke leerstoornis. Bij dyscalculie is er sprake van hardnekkige rekenproblematiek. Hardnekkig betekent dat de rekenproblemen ook na extra instructie en extra oefening blijvend zijn.

Dyscalculie wordt vastgesteld na een onderzoek door een erkend deskundige GZ-psycholoog of orthopedagoog-generalist. De dyscalculieverklaring en het liefst het bijbehorende onderzoeksverslag zijn opgenomen in het leerling dossier.

Faciliteiten

De faciliteiten die geboden worden bestaan uit compenserende en faciliterende maatregelen, conform de wetgeving zoals in artikel 55 van het Eindexamenbesluit VO omschreven staat. Leerlingen waarvan bekend is dat zij dyscalculie hebben, hebben recht op een aantal faciliteiten die vanuit de remedial teaching, na afstemming met de orthopedagoog, met alle betrokkenen wordt doorgenomen. Hierbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld:

Onderbouw

- Extra tijd bij toetsing (20%)
- Duidelijke lay-out van toetsen (Arial 12 punts lettertype en voldoende ruimte tussen opgaven).
- De leerling mag schrijven of markeren op de toets.
- Rekenfouten bij zaakvakken niet mee laten tellen.
- Fouten in de positie van getallen niet aanrekenen.
- Klادpapier bij elke toets waar gerekend moet worden.
- Gebruik rekenmachine altijd toegestaan bij onderdelen met een substantieel rekendeel

- Gebruik rekenkaarten toegestaan, goedgekeurd door het College van Toetsen en Examens (CvTE).
- Na afstemming met de orthopedagoog, remedial teacher en/of vakdocent gebruik van ondersteunend lesmateriaal zoals tafelkaart of een formulekaart. Hier geldt dat leerlingen, na afstemming, gebruik mogen maken van strategiekaarten en/of formulekaarten bij Wiskunde en bij rekenkundige bewerkingen bij bijvoorbeeld de vakken Economie, Natuurkunde, Scheikunde, Biologie, Techniek, Aardrijkskunde.

Bovenbouw

- Extra tijd bij toetsing (20%)
- Na afstemming met de orthopedagoog, remedial teacher en/of vakdocent een vermindering van de opgaven tot en met een maximum van 25% van de geschatte verwerkingstijd. Dit geldt voor alle vakken.
- Duidelijke lay-out van toetsen (Arial 12 punts lettertype en voldoende ruimte tussen opgaven).
- De leerling mag schrijven of markeren op de toets.
- Kladpapier bij elke toets waar gerekend moet worden.
- Gebruik rekenmachine altijd toegestaan bij onderdelen met een substantieel rekendeel
- Gebruik rekenkaarten toegestaan, goedgekeurd door het College van Toetsen en Examens (CvTE).

Omgang in de klas

Om de leerling zoveel mogelijk te ondersteunen in de dagelijkse gang van zaken, zijn er een aantal aandachtspunten voor de leerling met dyscalculie. Effectieve ondersteuning is gericht op ondersteuning bij het rekenen. Naast didactische begeleiding is het volgende van belang:

- Accepteren (het gaat niet over, het is blijvend);
- Corrigeren (met uitleg, maar leg het accent op wat ze wel kunnen);
- Stimuleren (de leerling motiveren om te blijven oefenen);
- Faciliteren (extra materialen/hulp).

Iedere leerling is uniek, zo ook iedere leerling met ernstige rekenproblemen of dyscalculie. De ondersteuning zal ook per leerling verschillen.

De docent:

Voor alle leerlingen geldt dat structuur, duidelijkheid, effectieve instructie en een positieve werksfeer tijdens de les belangrijk zijn.

- Is op de hoogte van de ernst van de problematiek
- Is op de hoogte van het dyscalculiebeleid.
- Geeft de rekenzwakke en dyscalculische leerling geen onverwachte rekenbeurt.
- Houdt zich aan de afspraken die omtrent de dyscalculische leerlingen gemaakt zijn.
- Ondersteunt de leerling bij het creëren van hulpkaarten.
- Gaat in gesprek met de leerling om af te stemmen of extra instructie begrepen is.
- Geeft korte, heldere uitleg en geeft voorbeelden.
- Maakt lesstof zoveel mogelijk visueel.

De leerling:

- Is zich ervan bewust dat hij/zij met dyscalculie zich meer zal moeten inzetten om hetzelfde resultaat te bereiken als een leerling die niet dyscalculisch is.
- Is bereid de handvatten die hij/zij krijgt aan te nemen en te gebruiken.
- Heeft behoefte aan extra instructie en voorbeelden.
- Heeft behoefte aan sociaal-emotionele begeleiding.

De ouder(s)/verzorger(s):

- Blijven de leerling aanmoedigen en ondersteunen bij het accepteren en het (leren) omgaan met dyscalculie.

Doel van signalering en begeleiding ten aanzien van dyscalculie

De eerder benoemde faciliteiten en handelingsadviezen voor in de klas zijn een samenhangende reeks van maatregelen die ervoor zorgen dat:

- Leerlingen met dyscalculie het niveau van onderwijs kunnen volgen dat aansluit bij hun cognitieve capaciteiten;
- Leerlingen met dyscalculie, zo nodig met hulpmiddelen, hun reken- en wiskundevaardigheden vergroten;
- Leerlingen met dyscalculie leren omgaan met hun reken- en wiskunde problemen.

Om deze doelen te behalen zijn de volgende uitgangspunten noodzakelijk:

- **De leerling centraal.** Belangrijke vragen hierbij zijn: wat heeft deze leerling nodig? Heeft hij voldoende aan begrip, goed onderwijs en de algemene afspraken die op school gelden voor dyscalculie? Of heeft de leerling daarnaast ook nog individuele ondersteuning en/of extra hulpmiddelen nodig? Dit betekent in de praktijk dat school samen met ouder(s)/verzorger(s) en leerling nagaat wat de leerling nodig heeft om zo min mogelijk hinder te ondervinden van zijn/haar problemen. Hierbij zal de school aangeven welke begeleiding en faciliteiten wel of niet mogelijk zijn.
- **Een geïntegreerde aanpak.** Elke docent moet weten welke leerlingen in zijn of haar klas dyscalculie hebben. De docenten weten hoe ze met deze leerlingen om moeten gaan in goede afstemming tussen docenten, remedial teachers en leerling.
- **Ondersteuning gedurende de hele schoolloopbaan.** Voor veel leerlingen met dyscalculie is intensieve ondersteuning in de brugklas voldoende. Door ontwikkelingen kan de ondersteuningsbehoefte van de leerling met dyscalculie veranderen. Het is belangrijk dat hier ook in hogere leerjaren aandacht voor is.
- **Economisch principe.** Ondersteuning moet gericht zijn op maximaal resultaat met een voor de leerling minimale extra inspanning. Wat effectief is voor de ene leerling hoeft dat niet te zijn voor een ander. Er dient rekening te worden gehouden met hulp die in het basisonderwijs al gegeven is.

(School)examens

Voor de regelgeving wordt uitgegaan van artikel 55 van de wet Eindexamenbesluit VO.

Tijdens het Centraal Examen kan de leerling 25% van de totale tijd, tot een maximum van 30 minuten extra tijd krijgen om het examen te maken. Het gebruik van een rekenmachine is tijdens het examen voor alle leerlingen toegestaan en kan zeker in het voordeel werken voor leerlingen met dyscalculie. Andere hulpmiddelen zoals een formulekaart en andere hulpmiddelen zijn tijdens het examen niet toegestaan.

Het Perron Dronten
De Arend 4
8251 GR Dronten
0321 - 20 90 10
info@ichthusdronten.nl

Jupiterweg
Jupiterweg 25
8251 AW Dronten
info@ichthusdronten.nl
088 - 850 7330

#DETOFSTESCHOOLVANDRONTEN